

Dílo: Deník malého poseroutky (J. Kinney)

Předmět: ČJ - rozbor děl

Přidal(a): TerkaCZ

Rozbor: Deník malého poseroutky

Základní charakteristika

- **Literární druh:** epika
- **Literární žánr:** humoristický román (deníková próza pro děti a mládež)
- **Literární forma:** próza
- **Jazyk:** český (překlad z angličtiny)
- **Rok vydání (originál):** 2007 (česky 2009)
- **Určení čtenářům:** děti a mládež od 10 let, vhodné i pro rodiče a pedagogy

Díly série

- **Popisovaný díl:**
 - 1 - Zápisky Grega Heffleyho; červená vazba
- **Další vydané knihy hlavní série:**
 - 2 - Rodrick je king; tmavě modrá (2009)
 - 3 - Poslední kapka; tmavě zelená (2010)
 - 4 - Psí život; žlutá (2011)
 - 5 - Ošklivá pravda; fialová (2011)
 - 6 - Ponorková nemoc; světle modrá (2012)
 - 7 - Páté kolo u vozu; hnědá (2013)
 - 8 - Fakt smůla; světle zelená (2014)
 - 9 - Výlet za všechny peníze; oranžová (2015)
 - 10 - Staré dobré časy; černá (2016)

- 11 - Všechna sláva...; červeno-žlutá (2017)
- 12 - Výprava za teplem-modro; zelená (2017)
- 13 - Radosti zimy; fialovo-modrá (2018)
- 14 - Na spadnutí; šedo-oranžová (2019)
- 15 - Samá voda; světle modrá (2020)
- 16 - Velká šance; šedo-žlutá (2021)
- 17 - Wíbuch Plýny; černo-šedá (2022)
- 18 - Škola na odstřel; zeleno-žlutá (2023)
- 19 - Recept na katastrofu; červeno-bílá (2024)
- 20 - Partypooper; růžovo-hnědá (2025)

Téma

- Každodenní život a zážitky Grega Heffleyho, žáka druhého stupně základní školy, který se snaží přežít v kolektivu vrstevníků a stát se populárním.
- Komické i trapné situace ve škole, doma i mezi kamarády, snaha zapadnout a vyrovnat se s vlastními nedostatky.
- Vztahy v rodině a přátelství, rivalita se sourozenci, nepochopení ze strany dospělých.

Hlavní myšlenka

- Dospívání je plné trapasů, nedorozumění a nečekaných zvratů, ale humor a nadhled pomáhají vše zvládnout.
- Popularita není to nejdůležitější v životě - opravdové přátelství a schopnost přijmout sám sebe mají větší hodnotu.
- Každý má své slabosti a chyby, ale důležité je umět se z nich poučit a nevzdávat se.

Námět

- Autor čerpá ze svých vlastních zážitků z dětství a z pozorování života amerických školáků.
- Námět je původní, inspirovaný běžnými situacemi, s nimiž se děti setkávají ve škole,

doma i mezi kamarády.

- Důraz na autenticitu prožitků, typické dětské starosti a humorné zpracování každodenních problémů.

Motivy

- **Škola a popularita:** snaha stát se oblíbeným, žebříček popularity, volby do školního parlamentu.
- **Rodina:** vztahy s rodiči, starším bratrem Rodrickem a mladším bratrem Mannym, rodinné konflikty a rituály.
- **Přátelství:** vztah s Rowleym, hádky, smíření, společné zážitky a zkoušky kamarádství.
- **Trapasy a nedorozumění:** Gregovy neúspěchy, komické situace, nepochopení dospělých.
- **Šikana a školní hierarchie:** starší spolužáci, „Sejrový dotyk“, vztahy mezi dětmi.
- **Volný čas a hry:** videohry, komiksy, vymyšlení vlastních projektů, Halloween.

Kompozice a struktura

- Kniha je psána formou deníku – jednotlivé zápisky jsou datované a doplněné jednoduchými ilustracemi.
- Děj je chronologický, rozdělený do měsíců školního roku, jednotlivé epizody na sebe volně navazují.
- Struktura je mozaikovitá, text je prokládán komiksy, seznamy a vtipnými poznámkami hlavního hrdiny.

Vypravěč a úhel pohledu

- Ich-forma, vypravěčem je hlavní postava Greg Heffley.
- Vyprávění je subjektivní, ironické, Greg komentuje dění kolem sebe s nadhledem i sebekritikou.
- Vypravěč je účastníkem i glosátorem vlastního příběhu.

Jazyk a styl

- Jednoduchý, hovorový jazyk odpovídající stylu dvanáctiletého chlapce.
- Krátké věty, vtipná přirovnání, hyperboly a nadsázka.
- Dialogy, vnitřní monology, slovní hříčky, komiksové bubliny.
- Kombinace textu a ilustrací, které často rozvíjejí nebo doplňují děj.
- Styl je svižný, čtivý, s důrazem na humor a absurditu běžných situací.

Charakteristika postav

- **Greg Heffley:**
 - Hlavní hrdina, žák druhého stupně ZŠ, vtipný, mazaný, někdy sobecký a pohodlný.
 - Touží po popularitě, často se snaží vyhnout problémům, má sklony k výmluvám a drobným lžím.
 - Ironický pohled na svět, v jádru citlivý, záleží mu na přátelství.
- **Rowley Jefferson:**
 - Gregův nejlepší kamarád, naivní, dobrosrdečný, veselý, někdy dětinský.
 - Snadno se nechá ovlivnit, ale je loajální a upřímný.
 - Přátelství s Gregem prochází krizemi, ale nakonec vždy zvítězí.
- **Rodrick Heffley:**
 - Starší bratr Grega, student střední školy, hraje v kapele „Wíbuschná plýna“.
 - Provokatér, často Grega škádlí a tropí mu naschvály.
- **Manny Heffley:**
 - Mladší bratr Grega, rozmazlený, rodiči chráněný, Gregovi často přiděluje starosti.
- **Susan Heffley:**
 - Gregova maminka, starostlivá, motivuje syny k různým aktivitám, někdy až příliš ochranná.
- **Frank Heffley:**
 - Gregův otec, přísnější, podporuje sport, nerozumí Gregově zálibě ve videohrách.
- **Patty Farrellová:**
 - Gregova spolužačka, ambiciózní, soutěživá, Greg s ní často soupeří.
- **Fregley:**
 - Zvláštní spolužák, bydlí poblíž Grega, je terčem vtipů ostatních dětí.
- **Chirag Gupta:**
 - Malý spolužák indického původu, často předmětem Gregových žertů.
- **Holly Hillsová:**
 - Populární dívka ve škole, Greg je do ní zamilovaný.

Časoprostor

- Děj se odehrává v současnosti.
- Hlavní prostředí: Gregův domov, škola, okolí domu, sousedství.
- Typické americké předměstí a prostředí základní školy.

Stručný děj

Greg Heffley si na přání maminky začne psát deník, ve kterém popisuje své zážitky ze školy, rodiny a volného času. Snaží se stát populárním, ale jeho snahy často končí trapasem. Zažívá různé příhody s kamarádem Rowleym, řeší problémy se sourozenci, účastní se školních a rodinných akcí a nakonec si uvědomí, že opravdové přátelství je důležitější než popularita.

Podrobný děj

Kniha začíná tím, že Greg Heffley vysvětluje, že si píše zápisky (ne deník) na přání své maminky. Greg se od prvního dne školy snaží najít své místo mezi spolužáky a být oblíbený. Popisuje školní hierarchii, kde nejpopulárnější je Bryce Anderson a on sám je někde uprostřed žebříčku popularity. Snaží se vysvětlit pravidla popularity svému kamarádovi Rowleymu, který tomu ale příliš nerozumí.

Greg zažívá různé trapasy a komické situace – například s „Sejrovým dotykem“, což je školní hra, při které si děti předávají dotyk plesnivého sýra. Greg se také snaží uniknout domácím povinnostem, často se hádá s rodiči kvůli videohrám a lenosti. Rodrick, jeho starší bratr, mu neustále tropí naschvály, zatímco mladší bratr Manny je rozmazlený a rodiči chráněný.

Ve škole Greg kandiduje do školního parlamentu, ale neuspěje. S Rowleym se snaží stát se populárními pomocí komiksu „Zoo-Wee Mama!“, který však nakonec Rowley vydá sám a stane se díky tomu slavnějším než Greg. Greg se také přihlásí do bezpečnostní hlídky, aby získal výhody, ale kvůli nedorozumění je vyloučen.

Během Halloweenu Greg a Rowley zažijí dobrodružství, když se musí schovávat před

středoškoláky, kteří je polijí vodou. Gregův plán na velkou koledovací akci nevyjde podle představ. Později se pokusí s Rowleym uspořádat strašidelný dům, ale vše skončí fiaskem.

Kvůli komiksu a dalším nedorozuměním se Greg s Rowleym pohádá a na čas přestanou být kamarády. Rowley si najde nového kamaráda Collina, Greg se pokusí najít si také nového přítele, ale neúspěšně. Nakonec se Greg a Rowley smíří, když Greg vezme na sebe vinu za „Sejrový dotyk“, aby Rowley nebyl terčem posměchu.

Kniha končí tím, že Greg se smíruje s tím, že nebude nejpopulárnější, ale uvědomí si hodnotu opravdového přátelství. Zůstává otevřená možnost, že další školní rok přinese nové příležitosti.

Vlastní zhodnocení

Deník malého poseroutky je čtivá a vtipná kniha, která realisticky a s nadhledem zachycuje svět dospívajících kluků. Díky deníkové formě a ilustracím je velmi přístupná i dětem, které běžně nečtou. Kniha nabízí nejen zábavu, ale i poučení o přátelství, rodině a hledání vlastního místa ve světě. Gregova postava je autentická, nedokonalá a snadno se s ní ztotožní každý čtenář.